

Ερωτήσεις και απαντήσεις για τα Πρότυπα (ΠΣ) και τα Πειραματικά Σχολεία (ΠΕΙΣ)

1. Πού και πότε μπορεί μία σχολική μονάδα να αιτηθεί το χαρακτηρισμό της ως Πρότυπο Σχολείο ή ως Πειραματικό Σχολείο;

Οι αιτήσεις υποβάλλονται από Τρίτη, 2 Μαρτίου 2021 έως και Τρίτη, 23 Μαρτίου 2021 και ώρα 15.00 στην ηλεκτρονική διεύθυνση: protocol@minedu.gov.gr

Η ανάρτηση των δικαιολογητικών γίνεται από 24 Μαρτίου 2021 έως και 21 Απριλίου 2021.

Εδώ το σχετικό δελτίο τύπου με περισσότερες πληροφορίες:

<https://www.minedu.gov.gr/news/47984-03-03-21-exoun-ksekinisei-oi-aitiseis-gia-xarakterismo-peraitero-dimosion-sxoleion-os-protypou-i-peiramatikou>

Εδώ η δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος:

<https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2020/%CE%A0%CF%81%CF%8C%CF%83%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%84%CE%B5%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%BF%6%CE%9C%CE%9B546%CE%9C%CE%A4%CE%9B%CE%97-%CE%98%CE%9B%CE%9B.pdf>

Εδώ η σχετική Υπουργική Απόφαση:

https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2020/60%CE%91%CE%9B46%CE%9C%CE%A4%CE%9B%CE%97-%CE%9407_1.pdf

2. Ποιος είναι ο στόχος των Πειραματικών και ποιος των Πρότυπων Σχολείων;

Στόχος των Πειραματικών σχολείων είναι η ανάπτυξη ερευνητικών, δημιουργικών δράσεων, η πιλοτική εφαρμογή και ο πειραματισμός σε προγράμματα σπουδών, μεθόδους διδασκαλίας, σε νέο εκπαιδευτικό υλικό, έντυπο και ψηφιακό, σε νέα διδακτικά εργαλεία, σε σχολικά εγχειρίδια και καινοτόμες διδακτικές πρακτικές, καθώς και ο πειραματισμός σε τρόπους λειτουργίας και διοίκησης της σχολικής μονάδας κλπ.

Τα Πρότυπα σχολεία απευθύνονται σε ένα μαθητικό κοινό ιδιαίτερα υψηλών μαθησιακών επιδόσεων και δυνατοτήτων, παρέχοντας σε αυτούς τους μαθητές τη δυνατότητα και τα μέσα να αναπτύξουν σε υψηλό επίπεδο τα ταλέντα και τις κλίσεις τους.

3. Ποια σχολεία μπορούν να γίνουν Πειραματικά και ποια Πρότυπα;

Πειραματικά μπορεί να είναι σχολεία όλων των βαθμίδων της δημόσιας εκπαίδευσης. Τα Πρότυπα σχολεία είναι σχολικές μονάδες της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα κριτήρια χαρακτηρισμού ενός δημόσιου σχολείου ως Πρότυπου ή ως Πειραματικού είναι τα ακόλουθα:

- α) τα προσόντα και η επάρκεια (οργανικότητα, αριθμός μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού με οργανική θέση κ.ά.) του εκπαιδευτικού προσωπικού,
- β) η συμμετοχή ή διάκριση της σχολικής μονάδας ή ομάδας μαθητών σε εκπαιδευτικά προγράμματα, ερευνητικές και νέες δράσεις, δημιουργικές πρωτοβουλίες, πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις, πανελλήνιους και διεθνείς διαγωνισμούς,
- γ) η εμπειρία του σχολείου στο πεδίο της πρακτικής άσκησης φοιτητών,
- δ) η διοργάνωση ή συμμετοχή σε δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν σε συνεργασία με ΑΕΙ,
- ε) η διοργάνωση δράσεων επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών,

στ) η λειτουργία μαθητικών ομίλων, η υλοποίηση καινοτόμων σχολικών δραστηριοτήτων, όπως περιβαλλοντικά, πολιτιστικά προγράμματα και προγράμματα αγωγής υγείας,

ζ) οι ετήσιες απολογιστικές εκθέσεις και οι εκθέσεις εξωτερικής αξιολόγησης του σχολείου,

η) το μέγεθος της σχολικής μονάδας,

θ) η τοποθεσία της σχολικής μονάδας.

4. Με ποιες διαδικασίες εγγράφεται ένας μαθητής σε ΠΣ ή ΠΕΙΣ; Υπάρχει γεωγραφικός περιορισμός στη συμμετοχή των μαθητών στις διαδικασίες επιλογής για ΠΣ ή ΠΕΙΣ;

Η εισαγωγή στην εισαγωγική τάξη των Πειραματικών γίνεται με κλήρωση, η οποία πραγματοποιείται με ευθύνη της Διοικούσας Επιτροπής Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων (ΔΕΠΠΣ), ενώ αντίστοιχα στα Πρότυπα με εξετάσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται στο τέλος του διδακτικού έτους με ευθύνη της ΔΕΠΠΣ. Στα συνδεδεμένα σχολεία η εισαγωγή από τη μια βαθμίδα στην άλλη γίνεται αυτοδίκαια. Δεν υπάρχει γεωγραφικός περιορισμός για τη συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία επιλογής ενός ΠΣ ή ΠΕΙΣ.

5. Γιατί μία περιοχή να επιδιώξει να έχει ένα Πρότυπο ή Πειραματικό Σχολείο;

Τα Πρότυπα και Πειραματικά Σχολεία είναι θεσμός που έχει αγκαλιαστεί από την ελληνική κοινωνία, με ενδεικτική εκδήλωση της αποδοχής αυτής τη μεγαλύτερη από ποτέ συμμετοχή στις εξετάσεις εισαγωγής για το σχολικό έτος 2020-2021 στα Πρότυπα σχολεία, και τούτο παρότι εν μέσω πανδημίας.

Πρότυπα Σχολεία λειτουργούσαν μόνο σε τέσσερις περιοχές του λεκανοπεδίου και ένα στα Ιωάννινα, ενώ πλέον έχουν επεκταθεί σε ένα δίκτυο 28 σχολικών μονάδων σε όλη τη χώρα. Παράλληλα, προβλέφθηκε και η δημιουργία Πρότυπων ΕΠΑΛ, και λειτουργούν 34 Πειραματικά Σχολεία. Ζητούμενο είναι τα Πρότυπα και Πειραματικά Σχολεία να δρουν ως εκπαιδευτικό εργαστήριο εθνικών διαστάσεων, για το σχεδιασμό και την εφαρμογή διαφοροποιημένων και καινοτόμων εκπαιδευτικών πολιτικών, με απώτερο σκοπό να συμβάλουν στη διαμόρφωση και διάχυση βέλτιστων εκπαιδευτικών προτύπων και πρακτικών σε ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα και να συντελέσουν, με τον τρόπο αυτό, στη συνολική αναβάθμισή του. Στόχος είναι Πρότυπα και Πειραματικά Σχολεία να λειτουργούν σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Σήμερα η Θεσσαλία, η Πελοπόννησος, τα Ιόνια Νησιά και η Στερεά Ελλάδα, στερούνται τέτοιων εκπαιδευτικών δομών, και για το λόγο αυτό οι περιφέρειες αυτές αποτελούν πρώτη προτεραιότητα στη διαδικασία επέκτασης του θεσμού.

6. Γιατί να επιλέξει ένας μαθητής ένα ΠΕΙΣ ή ΠΣ; Ποιες δράσεις μπορούν να αναπτύξουν;

Τα ΠΕΙΣ και ΠΣ μπορούν να εφαρμόσουν πιλοτικά προγράμματα σπουδών, νέες μεθόδους διδασκαλίας, νέο εκπαιδευτικό υλικό, έντυπο και ψηφιακό, σύγχρονα διδακτικά εργαλεία, σχολικά εγχειρίδια και καινοτόμες διδακτικές πρακτικές, προγράμματα αξιολόγησης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και της υλικοτεχνικής υποδομής των σχολικών μονάδων. Μεταξύ άλλων,

Τα ΠΕΙΣ μπορούν:

- να συμμετέχουν στην ανάπτυξη ερευνητικών, δημιουργικών δράσεων,
- να δημιουργήσουν ομίλους δημιουργικότητας και καινοτομίας στους οποίους μπορούν να συμμετέχουν μαθητές **και από άλλα σχολεία** της δημόσιας εκπαίδευσης,
- να συμμετέχουν σε πειραματικές εφαρμογές τρόπων λειτουργίας και διοίκησης του σχολείου.

τα ΠΣ μπορούν:

- να αναπτύξουν δράσεις για την ανάδειξη και την ενθάρρυνση των ταλέντων των μαθητών με ιδιαίτερες μαθησιακές δυνατότητες, καθώς και για την αυτοβελτίωση των μαθητών,
- να δημιουργήσουν ομίλους αριστείας, δημιουργικότητας και καινοτομίας στους οποίους μπορούν να συμμετέχουν μαθητές και μαθήτριες **και από άλλα σχολεία** της δημόσιας εκπαίδευσης,
- να διοργανώσουν σεμινάρια και ημερίδες ανάπτυξης συνεργασιών μεταξύ σχολικών μονάδων της ομάδας όμορων σχολείων.

7. Σε περίπτωση που σχολική μονάδα μετατραπεί σε ΠΣ ή ΠΕΙΣ, τι θα συμβεί με τις οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών που ήδη υπηρετούν με οριστική τοποθέτηση στο σχολείο;

Οι εκπαιδευτικοί που έχουν οριστική τοποθέτηση σε σχολική μονάδα που μετατρέπεται σε ΠΕΙΣ ή ΠΣ διατηρούν την οργανική τους θέση στην περιοχή μετάθεσης που ανήκει η σχολική μονάδα και:

α) τοποθετούνται με απόλυτη προτεραιότητα, συγκρινόμενοι με τους υπεράριθμους εκπαιδευτικούς, με βάση το σύνολο των μονάδων μετάθεσης και τις δηλώσεις προτίμησής τους σε κενές οργανικές θέσεις σχολείων της ίδιας ομάδας και, όπου αυτό δεν είναι δυνατόν, σε κενές θέσεις σχολείων όμορης ομάδας της ίδιας περιοχής μετάθεσης,

β) παράλληλα εφόσον επιθυμούν, **με αίτησή τους**, τοποθετούνται με **διετή θητεία** στο ΠΣ ή ΠΕΙΣ με απόφαση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

8. Ποιο είναι το καθεστώς των εκπαιδευτικών που έχουν οριστική τοποθέτηση σε σχολική μονάδα η οποία μετατρέπεται σε ΠΣ ή ΠΕΙΣ;

Για τα σχολεία που χαρακτηρίζονται ως Πρότυπα ή Πειραματικά προβλέπεται ότι οι εκπαιδευτικοί που έχουν οριστική τοποθέτηση σε αυτά μπορούν να παραμείνουν στα εν λόγω σχολεία με θητεία δύο ετών, προκειμένου να επιμορφωθούν και προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις. Οι ανωτέρω εκπαιδευτικοί θα αξιολογηθούν στη διάρκεια του τελευταίου έτους της διετούς θητείας τους για την ανανέωση της θητείας τους για τα επόμενα τέσσερα έτη, με βάση:

- το εκπαιδευτικό και διδακτικό τους έργο,
- την εν γένει παρουσία και προσφορά τους στο σχολείο,
- την επιστημονική-παιδαγωγική τους συγκρότηση και κατάρτιση,
- το επιστημονικό-συγγραφικό τους έργο,
- την υπηρεσιακή τους κατάσταση,
- τη διδακτική τους εμπειρία και
- το καθοδηγητικό τους έργο.

Οι εκπαιδευτικοί, μετά την αξιολόγησή τους, αν δεν παραμείνουν στα ΠΣ και στα ΠΕΙΣ, τοποθετούνται σε κενές οργανικές θέσεις σχολείων της ίδιας ομάδας και, όπου αυτό δεν είναι δυνατόν, σε κενές θέσεις όμορης ομάδας σχολείων της ίδιας περιοχής μετάθεσης κατ' απόλυτη προτεραιότητα συγκρινόμενοι με τους υπεράριθμους, ανεξάρτητα από το εάν επιλέξουν να παραμείνουν με διετή θητεία στο σχολείο, που χαρακτηρίζεται ως Πρότυπο ή Πειραματικό ή όχι.

9. Υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των θητειών που μπορεί να ανανεώσει ένας εκπαιδευτικός;

Δεν υπάρχει κανένας περιορισμός στον αριθμό των ανανεώσεων των θητειών.

10. Αν ένας εκπαιδευτικός δεν συνεχίσει να υπηρετεί στο ΠΣ ή ΠΕΙΣ, πού επιστρέφει;

Ο εκπαιδευτικός επιστρέφει στην οργανική του θέση/στο σχολείο οριστικής τοποθέτησής του (την οποία διατηρεί σε όλη τη διάρκεια της θητείας του).

11. Το διδακτικό ωράριο των εκπαιδευτικών που υπηρετούν με θητεία σε ΠΣ ή ΠΕΙΣ διαφοροποιείται από αυτό των εκπαιδευτικών στα άλλα σχολεία;

Μπορούν να διατίθενται έως δύο ώρες εβδομαδιαίως από το διδακτικό ωράριο των διευθυντών, υποδιευθυντών και εκπαιδευτικών των ΠΣ και ΠΕΙΣ για την προώθηση του εκπαιδευτικού έργου των Προτύπων και Πειραματικών Σχολείων. Επιπλέον, μπορούν να διατεθούν δύο ακόμη ώρες από το ωράριό τους για τη λειτουργία των εκπαιδευτικών ομίλων αριστείας, δημιουργικότητας και καινοτομίας, οι ώρες λειτουργίας των οποίων προσμετρώνται στο διδακτικό ωράριο των υπεύθυνων εκπαιδευτικών. Επομένως, συνολικά οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν στα ΠΣ και στα ΠΕΙΣ έχουν ως τέσσερις ώρες μειωμένο διδακτικό ωράριο: ως δύο ώρες για το εκπαιδευτικό έργο και ως δύο ώρες για τους ομίλους.

12. Μπορούν τα ΠΣ ή ΠΕΙΣ να αναπτύξουν συνεργασίες ερευνητικού, επιμορφωτικού χαρακτήρα με ΑΕΙ ή ερευνητικά ιδρύματα και με ποιες διαδικασίες;

Τα ΠΣ ή ΠΕΙΣ, για να επιτελέσουν το σκοπό τους μπορούν να αναπτύξουν συνεργασίες:

- Με ΑΕΙ και το ΙΕΠ, συμμετέχοντας σε ερευνητικά προγράμματα και προάγοντας την έρευνα στη διδασκαλία των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων, καθώς και στον ψυχοπαιδαγωγικό τομέα.
- Με τμήματα και σχολές ΑΕΙ των επιστημών της εκπαίδευσης για την πρακτική άσκηση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.
- Με υποψήφιους διδάκτορες στο πλαίσιο της εκπόνησης των διδακτορικών τους διατριβών σε αντικείμενα σχετικά με τις επιστήμες της εκπαίδευσης.
- Με ΑΕΙ ή ερευνητικούς φορείς της αλλοδαπής.
- Τα ΠΕΙΣ επίσης συνεργάζονται με ΑΕΙ και το ΙΕΠ, για να παρέχουν τη δυνατότητα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών των ΠΕΙΣ και των σχολικών μονάδων της ομάδας όμορων σχολείων.

13. Μπορούν τα ΠΣ ή ΠΕΙΣ να αναπτύξουν συνεργασίες με άλλες σχολικές μονάδες της δημόσιας εκπαίδευσης και σε ποιο πλαίσιο;

Τα ΠΣ ή ΠΕΙΣ, για να επιτελέσουν το σκοπό τους μπορούν να αναπτύξουν συνεργασίες με σχολικές μονάδες που ανήκουν στην ίδια ομάδα όμορων σχολείων.

Οι συνεργασίες, στην περίπτωση των ΠΣ γίνονται για την ανάπτυξη επιμορφωτικών δράσεων των εκπαιδευτικών των ΠΣ σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς των όμορων σχολείων, με στόχο τη διάχυση εκπαιδευτικών πρακτικών εκπαιδευτικής αριστείας, σε συνεργασία με ΑΕΙ και το ΙΕΠ.

Στην περίπτωση των ΠΕΙΣ, στόχος είναι η διάχυση πειραματικών εκπαιδευτικών πρακτικών με τη διοργάνωση σεμιναρίων και ημερίδων και την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ των ΠΕΙΣ και των σχολικών μονάδων της ομάδας όμορων σχολείων.

14. Μπορεί ένα ΠΣ ή ΠΕΙΣ να εφαρμόζει διαφοροποιημένο εβδομαδιαίο ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα; Με ποιες διαδικασίες;

Μπορεί να εφαρμόζει διαφοροποιημένο πρόγραμμα, μετά από εισήγηση του οικείου Επιστημονικού Εποπτικού Συμβουλίου (ΕΠ.Ε.Σ.) και έγκριση της ΔΕΠΠΣ μετά από σύμφωνη γνώμη του ΙΕΠ.

15. Υπάρχει επιπλέον χρηματοδότηση των ΠΣ ή ΠΕΙΣ και από ποιους φορείς;

Τα ΠΕΙΣ ή ΠΣ μπορούν να χρηματοδοτούνται επιπλέον από:

α) από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Ε.Ι., με το οποίο συνεργάζονται ή άλλον συνεργαζόμενο φορέα.

β) από δωρεές, χορηγίες, κληρονομίες, κληροδοσίες και άλλες παροχές τρίτων, καθώς και επιχορηγήσεις από άλλες πηγές. Η χρηματοδότηση αποδίδεται μέσω της αρμόδιας Σχολικής Επιτροπής άμεσα στο Π.Σ. ή ΠΕΙ.Σ, χωρίς να συμψηφίζεται με την τακτική επιχορήγηση για την κάλυψη των αναγκών του σχολείου.

Σε θέματα που σχετίζονται με τους οικονομικούς πόρους του σχολείου, το συμβούλιο στήριξης¹ του σχολείου συνεργάζεται με τοπικούς φορείς και το σύλλογο αποφοίτων και εισηγείται στο ΕΠ.ΕΣ. του σχολείου την αξιοποίηση και διάθεση των οικονομικών πόρων, πέραν όσων διαχειρίζεται η σχολική επιτροπή.

¹ Το συμβούλιο στήριξης αποτελείται από τον Διευθυντή του ΠΣ ή ΠΕΙΣ, ως Πρόεδρο, έναν εκπρόσωπο του Δήμου με γνώσεις και εμπειρία σε θέματα εκπαίδευσης, ο οποίος επιλέγεται από το δημοτικό συμβούλιο, ως Αντιπρόεδρο, έναν εκπρόσωπο του Συλλόγου Γονέων και δύο διακεκριμένες προσωπικότητες της τοπικής κοινωνίας, μέλη του Συλλόγου Αποφοίτων του ΠΣ ή ΠΕΙΣ.